

PRISTUPI PLANIRANJU

➤ dobro planiranje uključuje:

1. Osmišljenu podelu vremena
2. Izbor odgovarajućih metoda
3. Kreiranje razvojnih zadataka
4. Građenje podsticajnog okruženja za učenje

➤ Linearni pristup :

1. Postavljaju se ciljevi i zadaci
2. Određuju se pedagoške akcije i specifične aktivnosti

RAZVOJNI PRISTUP

- počinje preduzimanjem pedagoških akcija i izvođenjem aktivnosti
- za vreme i nakon aktivnosti vaspitač procenjuje i analizira postignute rezultate i ciljeve
- počinje u sredini i širi se u svim pravcima(mreža → postignuti rezultati → interesovanja dece → pravac u kome “vučemo “ učenje ka konstruisanju znanja
- istražuje se mogućnost svake ideje

Karakteristike razvojnog planiranja

- usmereno na proces
- polazi od unutrašnje motivacije deteta za saznanjem
- zasnovano na metodi integrisanog učenja
- osnovu za planiranje čine interesovanja i potrebe dece
- stalno praćenje i posmatranje dece
- samoevaluacija praktičara
- uključuje roditelje i druge odrasle
- otvara različite prostore u vrtiću i van vrtića
- fleksibilno je i odraz zajedničkog življenja dece, roditelja i vaspitalča

Različite mogućnosti planiranja

1. Tematsko planiranje
2. Planiranje po centrima interesovanja
3. Planiranje po projektima

Zajednička karakteristika:

1. poštovanje cilja i načela otvorenog programa
2. poštovanje ciklusa u planiranju:

**Posmatanje-planiranje-aktivnosti-
samovrednovanje-vrednovanje**

Tematsko planiranje

- TEMA je “ skup dugoročnijih interesovanja dece za određeni sadržaj, koja su odraz želje ili potrebe za rešavanjem životnih ili razvojnih problema što ujedno obezbeđuje visok motivacioni nivo prilikom bavljenja sadržajima takve vrste “(Pavlovski, 1997)
- srodni sadržaji koji se integrišu u jednu smislenu celinu
- vaspitač ne smišlja temu nego ona potiče od dece →zato je autentična i originalna

Kako vaspitač dolazi do teme ?

- Posmatranjem dece i razgovorom sa decom
- Analizom značajnih događanja za dete u vrtiću i okruženju
- Preispitivanjem ciljeva i sadržaja koji su realizovani u prethodnom periodu
- Analizom očekivanja roditelja i mogućnostima njihovog uključivanja u rad
- teme mogu da traju nedelju dana, nekoliko nedelja ili nekoliko meseci
- u grupi može postojati nekoliko tema
- razvijaju se okvirno

Kako vaspitač beleži temu ?

Način A: 1) vaspitač unosi podatke o posmatranju ponašanja dece i praćenju potreba i interesovanja dece 2)obrazlaže zašto se opredeljuje za temu na osnovu uočenih potreba i interesovanja dece 3) temu beleži okvirno u osnovnim tezama 4) planira saradnju sa roditeljima i fizičke vežbe za decu 5)vodi detaljnu dokumentaciju o dnevnoj realizaciji 6) **EVALUACIJU VASPITAČ MOŽE UNOSITI SVAKOG DANA ILI NA KRAJU NEDELJE**

Način B: 1) vaspitač unosi podatke o posmatranju ponašanja dece i praćenju potreba i interesovanja dece 2) obrazlaže na osnovu kojih podataka posmatranja se odlučuje za temu 3) vaspitač detaljno planira samo deo teme 4) vodi dokumentaciju o tome kako je taj deo teme realizovan 5) vodi dokumentaciju o evaluaciji realizovanog dela 6) na osnovu evaluacije beleži smernice za dalje planiranje 7) pravi plan za novi deo teme 8) vodi dokumentaciju o realizaciji...svaka evaluacija daje smernice novom delu plana

Kako vaspitač postavlja cilj?

- ne može ih prepisati ili izmisliti nezavisno od praćenja grupe i uslova u kojima se proces odvija
- preispitivanje o međusobnoj usklađenosti cilja (čemu teži, šta hoće da postigne) i onoga što se dešava u grupi) ponašanja, aktivnosti dece)
- svaki cilj je podjednako važan ako odgovara na izraženu potrebu dece sa kojom vaspitač radi → neki ciljevi mogu dominirati ali jedan drugog ne isključuju

- mogu biti postavljeni kao opšti i posebni
- **opšti ili dugoročni** - vaspitač ih planira na osnovu:
 - potreba dece
 - očekivanja roditelja
 - sopstvenih očekivanja
 - zahteva u radu
 - analize okolnosti u kojima se v-o proces odvija
- **Opšti ciljevi su podrška i odgovor na potrebe deteta u V i O i VREDNOSTI KOJIMA SE U VASPITANJU I OBRAZOVANJU TEŽI-
autonomija kao najznačajniji cilj**

Koji su opšti ciljevi ?

1. *Individualnost*

2. *Kreativnost*

3. *Očuvanje zdravlja i podsticanje telesnog razvoja*

4. *Samostalnost*

5. *Društvenost*

6. *Emocionalna stabilnost i svest o sebi*

7. *Sticanje znanja i veština*

➤ Kratkoročne ili posebne ciljeve vaspitač postavlja na osnovu aktuelnih potreba i interesovanja dece → razgovara sa decom, posmatra ponašanje dece, prati njihova interesovanja; postavljanjem cilja nadovezuje se na potrebu deteta i jasno izražava u kom pravcu će se dalje unapređivati aspekti razvoja

Nedeljni plan

- tokom jedne nedelje vaspitač realizuje deo teme ili temu u celini → konkretno uputstvo o tome šta će se dešavati svakoga dana u grupi
- **Konkretnost nedeljnog plana** znači da će:
 - plan biti stvarni odraz života u grupi
 - vaspitač precizirati aktivnosti dece
 - napraviti dodatke za primere dečjih radova, kratke komentare roditelja
 - naznačiti aktivnosti kojima će se vraćati u daljem radu
 - beležiti sebi napomene i sugestije
- **Ukoliko se usmeri na beleženje naziva sadržaja koje planira i ciljeve- plan postaje beskoristan dokument**

Plan je efektivan kada je / su:

- cilj zasnovan na potrebama i interesovanjima dece
- između cilja i aktivnosti dece postoji jasna veza
- ideje roditelja i dece uključene u plan
- povezane metode poučavanja i aktivnosti dece
- planirani različiti oblici grupisanja dece
- postoje individualni planovi

- plan konkretan
- dostupan roditeljima
- planirani broj aktivnosti i sadržaja veći nego što je potrebno
- plan predviđa različite prpostore za učenje i igru
- akcenat na aktivnostima a ne na sadržajima
- planom predviđeni praćenje i posmatranje
- planirano angažovanje roditelja i drugih odraslih

Struktura nedeljnog plana

- CILJ
- POSEBNI CILJEVI
- ORGANIZACIJA SREDINE
- AKTIVNOSTI DECE, SADRŽAJI, NAČINI GRUPISANJA
- ULOGE VASPITAČA U SVAKOJ AKTIVNOSTI
- INDIVIDUALNI PLAN – INTEGRACIJA U PLAN GRUPE
- SARADNJA SA RODITELJIMA, DRUGIM ODRASLIMA, LOKALNOM SREDINOM
- NEDELJNA ILI DNEVNA EVALUACIJA (komentari dece, primeri radova , komentari roditelja, kratka pisma roditeljima, fotografije koje dokumentuju aktivnosti, usklađivanje plana sa kriterijumom procene)

Kriterijumi za evaluaciju

- ✓ da li je deci omogućeno da učestvuju u većini aktivnosti
- ✓ da li ima aktivnosti koje dominiraju, zašto ?
- ✓ da li su planirani prelazi između aktivnosti
- ✓ da li su deca informisana o planu
- ✓ da li su ideje dece i roditelja integrisane u plan
- ✓ kako je ostvarena veza posebnih ciljeva i aktivnosti
- ✓ šta su deca naučila
- ✓ šta ne razumeju

- ✓ šta nije realizovano, da li je plan promenjen
- ✓ kako su drugi odrasli doprineli aktivnostima dece
- ✓ šta promeniti u metodama rada
- ✓ kako je integrisan individualni plan u grupu
- ✓ da li je odvojeno dovoljno vremena za individualne aktivnosti
- ✓ kako je ostvarena ravnoteža između aktivnosti koje vodi vaspitač i aktivnosti koje vode deca
- ✓ da li su ostvareni planirani kontakti sa nekim porodicama, šta treba promeniti

Razlozi za promenu plana

- promenjena interesovanja dece
- dolazak ili odlazak većeg broja dece
- nedostatak materijala i igračaka
- nerealnog plana koji se oslanja na interesovanja dece
- nedefinisanih aktivnosti
- fokusiranja samo na usmerene aktivnosti
- ako je deci dosadno
- neorganizovana sredina za učenje
- iznenadne situacije

Evaluacija dece i vaspitača

- evaluacija sastavni deo učenja i predškolskog deteta i vaspitača:kada podstičemo dete da procenjuje svoj rad utičemo na razvijanje metakognitivnog mišljenja→deca će izgraditi svest o svom učenju i nivou znanja samo ako to isto čini i vaspitač, kao model, u svom profesionalnom razvoju
- Samoevaluacija vaspitača : dolazi do uvida u usklađenost između svojih namera i onoga što stvarno radi

Dnevni raspored

- balans između pratećih tipova aktivnosti:
 - period aktivnog učestvovanja i period mirnih aktivnosti
 - frontalni rad, rad u malim grupama i vreme za individualnu igru
 - vreme za igru napolju i unutra
 - vreme kada deca biraju aktivnosti i vreme kada vaspitač vodi aktivnost
- deca su sigurnija kada mogu da predvide sekvence događaja i imaju neku kontrolu nad svojim danom

Dnevna skica

- Orijentaciona vremenska struktura i struktura aktivnosti u toku dana :
 - zajedničko okupljanje na početku i kraju dana
 - zajedničke aktivnosti za celu grupu (2 puta dnevno)
 - aktivnosti u malim grupama
 - obavezne fizičke aktivnosti (pola sata dnevno)
 - aktivnosti na otvorenom (sat ili više dnevno)
- planira se svaki deo dana bez favorizovanja aktivnosti koje vaspitač vodi

➤ Dnevni plan se može skicirati prema sledećoj strukturi :

✓ CILJ

✓ ORGANIZACIJA SREDINE: SREDSTVA I MATERIJALI

✓ NAČINI GRUPISANJA, AKTIVNOSTI DECE I VREME AKTIVNOSTI

✓ SADRŽAJI

✓ ULOGA VASPITAČA U SVAKOJ AKTIVNOSTI

✓ FIZIČKE VEŽBE

✓ BORAVAK NA OTVORENOM

✓ DNEVNA EVALUACIJA

ELEMENTI INDIVIDUALNOG PLANA

- pisani dokument u kojem su date planirane , posebne aktivnosti za jedno dete u određenom vremenskom periodu
- planirano i smišljeno prilagođavanje uslova učenja za decu koja imaju drugačije mogućnosti
- nije dnevni raspored vežbi za dete nego kontinuirano prilagođavanje uslova za učenje određenog deteta

➤ Izrađuje sa sa ciljem da :

1. podrži detetova dugoročnija interesovanja(za dinosauruse, avione...)
2. podrži posebne sposobnosti i veštine koje dete izražava (strani jezik, slikanje...)
3. omogne detetu koje izražava teškoće u učenju i razvoju

➤ Proces koji :

1. omogućuje vaspitaču da prati napredovanje deteta u učenju
2. da prati svoju ulogu u učenju deteta
3. pruža osnovu za razmenu ideja i rada sa roditeljima
4. predstavlja dokument koji mogu analizirati drugi odrasli koji pomažu detetu učenju i razvoju

Koraci u izradi individualnog plana

1. obezbediti dovoljno informacija o detetu
2. utvrditi “jake “ i “slabe “ strane deteta
3. upoznati individualni stil rada i učenja deteta
4. postaviti opšti i posebne ciljeve :odrediti značenje termina “dostizanje cilja “ koje on ima za određeno dete
5. definisati postupke u postizanju cilja
6. integrisati individualni plan u plan grupe
7. pokrenuti proces realizacije individualnog plana
8. osmatrati, pratiti dete i analizirati zapažanja
9. proceniti zapažanja o dostizanju cilja
10. odrediti dalji cilj